

Prima instanță, Jud. Buiucani, mun. Chișinău: O. Parfeni
Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău:
N. Budăi, V. Efros, I. Muruianu

dosarul nr. 2ra-2689/16

ÎNCHEIERE

07 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Țigănașu Anatolie împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 iulie 2016, prin care au fost respinse apelurile declarate de către Procuratura Generală a Republicii Moldova, Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 28 martie 2016,

c o n s t a ț ă

La 14 ianuarie 2016, Țigănașu Anatolie a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Ministerul Finanțelor și Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

În motivarea acțiunii reclamantul Țigănașu Anatolie a indicat că la 08 aprilie 2014, în baza unei plângeri depuse de către Nazaru Ion, locuitor a s. Negrea, r-l Hâncești, Procuratura r-l Hâncești a intentat în privința sa cauza penală nr. 201420027, fără a ține cont de faptul că învinuirea adusă este nefondată.

Susține că prin ordonanța Procuraturii r-l Hâncești din 23 aprilie 2014, a fost recunoscut în calitate de bănuț, iar prin ordonanța din 11 iunie 2014, i-a fost înaintată învinuirea de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) și art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal.

Prin sentința Judecătoriei Hâncești din 20 martie 2015, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, stabilindu-i pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 400 u.c., ceea ce constituie suma de 8000 lei. Iar, pe capătul de învinuire adus în baza art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal, a fost achitat din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Sușține că prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2015, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 11 noiembrie 2015, a fost casată sentința Judecătoreiei Hâncești din 20 martie 2015, în partea recunoașterii vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal și pronunțată în această parte o nouă hotărâre prin care a fost achitat de sub învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, din motiv că fapta nu a fost săvârșită de către inculpat, în rest, sentința a fost menținută.

Declară că prin acțiunile ilicite ale Procuraturii r-1 Hâncești, care nu a studiat minuțios probele ce dovedesc nevinovăția sa, i-a fost cauzat un prejudiciu material în mărime de 30000 lei, ce constă din cheltuielile suportate pentru deplasările la organele de drept pe parcursul urmăririi penale, cât și în instanțele judecătorești în perioada 2014-2015 și cheltuielile de asistență juridică.

Astfel, timp de 1 an și 7 luni, cât a durat urmărirea penală și examinarea cauzei în instanțele de judecată, a fost obligat să se prezinte la solicitările organului de urmărire penală, la diferite confruntări în incinta comisariatului de poliție, cât și în localitatea de baștină, s. Negrea, r-1 Hâncești, la 8 ședințe a primei instanțe, 3 ședințe de judecată în instanța de apel.

La fel, prin acțiunile ilicite ale procuraturii și organului de urmărire penală i-a fost cauzat și un prejudiciu moral, manifestat prin stări de nervozitate, stres, suferințe fizice și psihice, emoții negative, precum și i-au fost aduse atingeri onoarei și demnității sale.

Mai mult ca atât, din cauza aplicării măsurii preventive - obligarea de a nu părăsi țara, a fost în imposibilitate să-și perfecteze actele de identitate pentru a se deplasa împreună cu familia peste hotarele țării, cu scopul de a-și vizita rudele, cât și, având probleme de sănătate, de a urma un tratament sanatorial.

Cere Țigănașu Anatolie încasarea din contul Ministerului Justiției sumei de 50000 lei cu titlu de prejudiciu material și 30000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, procuraturii și instanțelor judecătorești, precum și cheltuielile de judecată.

Prin hotărârea Judecătoreiei Buiucani, mun. Chișinău din 28 martie 2016, acțiunea a fost admisă în parte, fiind încasată din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Țigănașu Anatolie suma de 20000 lei cu titlu de prejudiciu moral, 13000 lei cu titlu de prejudiciu material și 3000 lei cheltuieli de asistență juridică. În rest, acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21 iulie 2016, au fost respinse apelurile declarate de către Procuratura Generală, Ministerul Justiției și Ministerul Finanțelor, și menținută hotărârea Judecătoreiei Buiucani, mun. Chișinău din 28 martie 2016.

Atât prima instanță, cât și instanța de apel și-au motivat soluțiile prin faptul că reclamantul Țigănașu Anatolie a fost ilegal tras la răspundere penală, precum și ilegal aplicată în privința acestuia măsura preventivă – obligarea de a nu părăsi țara, beneficiind astfel de dreptul de a pretinde la despăgubirea prevăzută de Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Or, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2015, irevocabilă, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 11 noiembrie 2015, a fost casată sentința Judecătoreiei Hâncești din 20 martie 2015, în partea recunoașterii lui Țigănașu Anatolie vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal și pronunțată în această parte o nouă hotărâre prin care ultimul a fost achitat de sub învinuirea în săvârșirea

infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, din motiv că fapta nu a fost săvârșită de către inculpat și menținută sentința Judecătorei Hâncești din 20 martie 2015, în partea prin care Țigănașu Anatolie a fost achitat de învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal, din motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare concluzionând că pretențiile lui Țigănașu Anatolie privind repararea prejudiciului material și moral sunt temeinice și cad sub incidența art. 6 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

La 10 octombrie 2016, Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 iulie 2016 și hotărârii Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 28 martie 2016, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În susținerea recursului Ministerul Justiției a invocat că nici o condiție prevăzută la art. 3 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 ”Privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești” nu se regăsește în justificarea pretențiilor lui Țigănașu Anatolie.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele dosarului atestă că copia deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 iulie 2016, a fost expediată în adresa Ministerului Justiției la 02 august 2016 (f.d. 168), însă lipsesc date când a fost recepționată de către recurent.

În circumstanțele relevate, recursul declarat de către Ministerul Justiției la 10 octombrie 2016, se consideră depus în termenul prevăzut de lege.

La 24 octombrie 2016, în adresa intimatului Țigănașu Anatolie și intervenienților accesorii Ministerul Finanțelor și Procuratura Generală a fost expediată copia recursului declarat de către Ministerul Justiției, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referințelor.

La 04 noiembrie 2016, intervenientul accesoriu Procuratura Generală a depus referință, solicitând admiterea recursului declarat de către Ministerul Justiției, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 iulie 2016 și hotărârii Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 28 martie 2016, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie diminuată suma prejudiciului moral până la limita rezonabilă, invocând că susține în tot poziția Ministerului Justiției.

La 08 noiembrie 2016, și intimatul Țigănașu Anatolie a depus referință, solicitând să fie considerat inadmisibil recursul declarat de către Ministerul Justiției, cu menținerea deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 iulie 2016 și hotărârii Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 28 martie 2016, invocând că instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, pronunțând o decizie legală și întemeiată.

Alte referințe nu au fost depuse.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile și obiecțiile expuse în referințe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Ministerul Justiție este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. alin. (2), (3) și (4).

Conform prevederilor art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Ministerul Justiției nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele de judecată ierarhic inferioare și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Astfel, nu poate fi reținut drept temei al admisibilității recursului argumentul Ministerului Justiției precum că nici o condiție prevăzută la art. 3 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 ”Privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești” nu se regăsește în justificarea pretențiilor intimatului-reclamant Țigănașu Anatolie, or, ultimul este îndreptățit de a cere repararea respectivului prejudiciu, cauzat dânsului prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, în baza deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2015, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 11 noiembrie 2015, și sentinței Judecătoriei Hâncești din 20 martie 2015, prin care a fost achitat de sub învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, din motiv că fapta nu a fost săvârșită de către inculpat, și, prin care a fost achitat de învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal, din motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii.

Alte argumente invocate în recursul declarat nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casarea deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din CPC are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și de drept procedural, verificându-se exclusiv legalitatea deciziei adoptate, dar și nu temeinicia în fapt a acesteia.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (speța Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor indicate în procesul judecării pricinii, asupra cărora instanțele de judecată ierarhic inferioare s-au pronunțat deja în modul corespunzător

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Ministerul Justiției, ca inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. art. 269-270, art. 431 alin. alin. (1) și (2), art. 433 lit. a) și art. 440, CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic